

1/θ Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Δαφνίου Λακωνίας

Διάρκεια υλοποίησης: 4/3/2015 έως 6/3/2015,

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Κοκοσίδου Μαρία

Δράσεις για την Πανελλήνια Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο

Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

Στη μέση της παρεούλας τοποθετούμε μια σχολική τσάντα με σχισμένες εργασίες, μουντζουρωμένα βιβλία, σπασμένα χρωματιστά μολύβια, κηρομπογιές κλπ. Εξηγούμε στα παιδιά πως μας έφερε την τσάντα ο ταχυδρόμος και δε γνωρίζουμε από ποιον είναι. Καλούμε τα παιδιά να ανοίξουν την τσάντα για να δούμε τι περιέχει. Να βγάλουν τα πράγματα που υπάρχουν μέσα και να τα περιγράψουν. Συζητάμε για το πώς αισθάνονται, τι τους κάνει εντύπωση και καταγράφουμε τις απαντήσεις τους.

Μέσα στην τσάντα υπάρχει κι ένα γράμμα σε μορφή διηγήματος. Το διαβάζουμε στα παιδιά.

Η ιστορία της Δανάης

Πόσο αρέσει στη Δανάη η ζωγραφική! Μόλις η δασκάλα μοιράσει τα λευκά χαρτιά της έρχεται να ουρλιάξει από τη χαρά της! Παίρνει τα πινέλα τις νερομπογιές, τις κηρομπογιές και τα χρώματα και αρχίζει τη δημιουργία. Μπορεί να μην είναι η καλύτερη ζωγράφος αλλά της αρέσει πολύ η ζωγραφική. Πάντα προσπαθεί να δώσει τον καλύτερο της εαυτό και να φτιάξει όμορφες ζωγραφιές.

Μόλις ακούσει τη δασκάλα να λέει στο τραπεζάκι της ζωγραφικής να πάει η πράσινη ομάδα, που είναι η δική της, της έρχεται να πετάξει από τη χαρά της. Ο λόγος που χαίρεται τόσο πολύ η Δανάη δεν είναι μόνο επειδή της αρέσει η ζωγραφική αλλά επειδή στην ομάδα της είναι και η καλύτερη της φίλη η Λία. Είναι πραγματικά αχώριστες. Μαζί στα παιχνίδια, δίπλα-δίπλα στο μάθημα μαζί στο διάλειμμα και τι πιο ωραίο, μαζί και στη ζωγραφική. Μαζί τους στην πράσινη ομάδα της ζωγραφικής είναι και δύο αγοράκια, ο Θοδωρής και ο Ορέστης. Ο Θοδωρής και ο Ορέστης είναι οι καλύτεροι φίλοι.

Η Δανάη τελευταία δεν χαίρεται καθόλου όταν ακούει τη δασκάλα να λέει: «Η πράσινη ομάδα στη ζωγραφική». Ο λόγος που η Δανάη πλέον δεν χαίρεται να πηγαίνει στη ζωγραφική είναι γιατί ο Θοδωρής και ο Ορέστης, τις τελευταίες φορές, μουντζουρώνουν με μανία τις ζωγραφιές της και τα υλικά ζωγραφικής της και φοβίζονται τη Δανάη για να μην το ομολογήσει στη δασκάλα. Η δασκάλα βλέπει τη ζωγραφιά αλλά επειδή δεν ξέρει τι έγινε λέει απλά: «Πολύ ωραία η ζωγραφιά σου Δανάη μου, με λίγη ακόμη δουλίτσα είμαι σίγουρη ότι θα τα καταφέρεις καλύτερα την επόμενη φορά» Η

Δανάη χαμηλώνει το βλέμμα της και ο Θοδωρής και ο Ορέστης κρυφογελούν.

Μόνο η Λία η καλύτερη της φίλη ξέρει τι περνάει και σίγουρα νιώθει άσχημα που δεν είπε τίποτα σε αυτά τα δύο αγόρια αλλά και στη δασκάλα της. Μάλλον τους φοβήθηκε, φοβήθηκε μην της κάνουν και αυτής τα ίδια.

Χθες όμως ο Θοδωρής και ο Ορέστης το παράκαναν. Καθώς έπαιζαν στην αυλή γρήγορα πήσαν την Λία και τη Δανάη. Με μια γρήγορη κίνηση άρπαξαν την τσάντα της Δανάης, την άνοιξαν και άρχισαν να μουτζουρώνουν τις ζωγραφιές της, να σκίζουν το μπλοκ ζωγραφικής της και τα βιβλία της και να σπάνε τα χρωματιστά της μολύβια και τις κηρομπογιές της. «Χαχαχαχαχα! Να δούμε αύριο πως θα μπορέσεις να ζωγραφίσεις», της είπαν και έφυγαν μακριά.

Τα υπόλοιπα παιδιά που ήταν μπροστά δεν είπαν τίποτα, παρά μόνο γελούσαν και κορόιδευαν. Ούτε η Λία βρήκε το κουράγιο να τους πει να σταματήσουν να το κάνουν αυτό και να φωνάξει στη δασκάλα να βοηθήσει τη Δανάη.

Η Δανάη νιώθει άσχημα που ούτε και η καλύτερη της φίλη δεν τη βοηθάει. Την καταλαβαίνει όμως γιατί ξέρει ότι φοβάται και αυτή.

Το επόμενο πρωί η Λία υποδέχεται τη Δανάη στο σχολείο με μια τεράστια αγκαλιά. Όταν η δασκάλα λεί η πράσινη ομάδα στη ζωγραφική, η Λία σφίγγει το χέρι της Δανάης και της λέει: «Ελα πάμε στη δασκάλα ήρθε η ώρα να κάνω το σωστό!» «Και ποιο είναι το σωστό;» Ρώτησε η Δανάη φοβισμένη. «Θα σου εξηγήσουν τώρα τα παιδιά!».

Συζητάμε με τα παιδιά σχετικά με το συμβάν και θέτουμε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- γιατί συνέβη κάτι τέτοιο;
- πως αισθανόμαστε γι' αυτό;
- πως μπορεί να αισθάνθηκε το παιδί;
- τι θα μπορούσε να είχε κάνει για να προστατευθεί;
- τι θα μπορούσαν να κάνουν οι συμμαθητές του για να το βοηθήσουν;
- τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για να προστατεύσουμε το συγκεκριμένο παιδί;

Γίνεται καταγραφή των απαντήσεων των παιδιών.

*Υπάρχει πιθανότητα τα παιδιά να ζητήσουν να επιδιορθώσουν τα σχολικά είδη ή/και να τα εμπλουτίσουν με καινούρια ώστε να σταλούν στο παιδί που του ανήκουν. Στην περίπτωση αυτή αφήνουμε να εξελιχθεί η πρωτοβουλία τους.

Η ιστορία της Δανάης παρουσιάζεται με τη μορφή εικόνων κόμικς (επαφή με είδος ζωγραφικής απεικόνισης). Οι εικόνες βρίσκονται ανακατεμένες στο πάτωμα και τα παιδιά καλούνται να τις τοποθετήσουν με τη σωστή χρονική ακολουθία και να αναδιηγηθούν στην ιστορία.

Δραστηριότητα 2: «Angry Birds= Θυμωμένα Πουλιά»

Αναλύουμε τις απαντήσεις των παιδιών σχετικά με την προηγούμενη δραστηριότητα και θέτουμε ένα νέο ερώτημα: “Γιατί ορισμένοι άνθρωποι να προβαίνουν σε τέτοιες πράξεις;”

Ανάμεσα στις πιο συνήθεις απαντήσεις είναι: “γιατί είναι θυμωμένοι” “έχουν πολύ θυμό”.

Συνδέουμε τη λέξη «θυμός» και «θυμωμένοι» με τη γνωστή εφαρμογή για tablet, κινητό τηλέφωνο και ηλεκτρονικό υπολογιστή: Angry Birds. Τα παιδιά γνωρίζουν το συγκεκριμένο παιχνίδι και τους ήρωες, που ο καθένας τους έχει μια διαφορετική ικανότητα.

Ψηφίζουμε τον αγαπημένο μας ήρωα-πουλί και υποστηρίζουμε με επιχειρήματα τη γνώμη μας.

Μεταφράζουμε στην ελληνική γλώσσα το όνομα της εφαρμογής. Ρωτάμε τα παιδιά γιατί τα πουλιά αυτά είναι θυμωμένα (τα παιδιά γνωρίζουν την ιστορία του παιχνιδιού) και καλείται όποιο παιδί επιθυμεί να παρουσιάσει την εφαρμογή στην υπόλοιπη ομάδα.

Ρωτάμε τα παιδιά πότε θυμώνουν εκείνα και καταγράφουμε τις απαντήσεις τους σε ένα χαρτί το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στο κεντρικό ταμπλό της τάξης και δίπλα τοποθετούμε ένα δεύτερο χαρτί στο οποίο καταγράφουμε τους τρόπους διαχείρισης του θυμού, όπως προτείνουν τα παιδιά.

Συνθέτουμε ένα εγχειρίδιο οδηγιών διαχείρισης του θυμού μαζί με τα παιδιά, αξιοποιώντας τους ήρωες της εφαρμογής Angry Birds. Τα παιδιά καλούνται να παρουσιάσουν τον οδηγό στους συμμαθητές τους (σε περίπτωση Νηπιαγωγείου συστεγαζόμενο με Δημοτικό και έπειτα από συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς της άλλης βαθμίδας) και στους γονείς.

Κάθε παιδί παίρνει ένα εγχειρίδιο διαχείρισης θυμού ως υπενθύμιση σε περίπτωση παλινδρόμησης λόγω θυμού.

Δραστηριότητα 3: «Εγώ, ο θύτης»

Σε χαρτί του μέτρου σχηματίζουμε το σώμα ενός παιδιού (εθελοντή) που αντιπροσωπεύει το ρόλο του θύτη.

Τα υπόλοιπα παιδιά καλούνται να γράψουν με μαρκαδόρους, λέξεις ή φράσεις που εκφράζουν σκέψεις, συναισθήματα και χαρακτηρισμούς του θύτη για τον εαυτό του – στο εσωτερικό του περιγράμματος – και αντιστοίχως σκέψεις που κάνουν οι άλλοι για αυτόν (φίλοι ή μη-παιδιά, γονείς, δάσκαλοι) – στο εξωτερικό του περιγράμματος.

Ύστερα η ομάδα συγκεντρώνεται γύρω από το χαρτί, διαβάζει από μέσα της όσα γράφτηκαν και μετά ένας ένας διαβάζει φωναχτά τη φράση που του έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση.

Κατόπιν, η ομάδα συζητάει την εικόνα του θύτη για τον εαυτό του και την εικόνα που έχουν οι άλλοι για αυτόν: “Πόσο μοιάζουν και πόσο διαφέρουν οι δύο εικόνες και σε τι ακριβώς διαφέρουν;”, “Έχει ο θύτης αντιληφθεί τον τρόπο που τον βλέπουν οι άλλοι;”, “Φαίνεται αυτό από τα σχόλια που κάνει ο ίδιος για τον εαυτό του;”, “Αν όχι, τι συμπεράσματα βγαίνουν από αυτό;”

Προτείνουμε στα παιδιά να δημιουργήσουν ένα ανθρωπάκι από χαρτί. Ζητάμε να ονομάσουν το ανθρωπάκι τους, να φανταστούν μια ιστορία για την προέλευσή του, να κατονομάσουν τους γονείς και τους φίλους του αλλά και να περιγράψουν μια ημέρα της καθημερινότητά της χάρτινης φιγούρας. Να του δώσουν anima=ψυχή. Τα παιδιά παρουσιάζουν τα ανθρωπάκια τους στους συμμαθητές τους.

Μετά το τέλος της παρουσίασης, δίνουμε την οδηγία: “Ας τσαλακώσουμε τα ανθρωπάκια μας”.

Συζητάμε για αυτό που μόλις συνέβη (μπορεί να υπάρχουν παιδιά με έντονη συναισθηματική φόρτιση στη συγκεκριμένη δραστηριότητα, για αυτό οφείλουμε να είμαστε όσο πιο ήρεμοι και επεξηγηματικοί μπορούμε).

Θέτουμε το ερώτημα: “Ξέρετε πότε συμβαίνει αυτό που μόλις κάναμε σε έναν αληθινό άνθρωπο;”

Καταγράφουμε τις απαντήσεις των παιδιών.

Ζητούμε από τα παιδιά να ξαναφτιάξουν το ανθρωπάκι τους όπως ήταν στην αρχή. Τους δίνουμε τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν ότι θεωρούν καταλληλότερο για να πραγματοποιήσουν το εγχείρημά τους (κόλλα, σελοτέιπ κλπ.).

Γίνεται αντιληπτό πως το ανθρωπάκι δε γίνεται να επανέλθει στην αρχική του κατάσταση πλήρως.

Συζητάμε για αυτή τη διαπίστωση και το πώς αλλά και το πόσο οι πράξεις και τα λόγια μας επηρεάζουν κάποιον άνθρωπο. Υπενθυμίζουμε πως οφείλουμε να σκεφτούμε καλά τις συνέπειες (θετικές ή αρνητικές) πριν προβούμε στην εκάστοτε κίνηση απέναντι στους άλλους ανθρώπους. Ορισμένες φορές δε μπορούμε να διορθώσουμε κάτι που συνέβη.

Δίνουμε στα παιδιά ένα νέο σχέδιο για να δημιουργήσουν ένα ανθρωπάκι. Υπενθυμίζουμε πως έχουν μια ευκαιρία να το φτιάξουν από την αρχή. Κι αυτή τη φορά να του συμπεριφερθούν όπως αρμόζει.

Δραστηριότητα 4: «Ένα»

Διαβάζουμε το βιβλίο της Kathryn Otoshi «One» (=Ένα) που αφορά στον εκφοβισμό και στη βία στην χώρα των χρωμάτων και εστιάζει στο πόσο σημαντικό, πόσο απαραίτητο είναι να υπερασπιζόμαστε εκείνους που μας έχουν ανάγκη. Να μη σιωπούμε. Να μη φοβόμαστε.

Συζητούμε για τους ήρωες του βιβλίου.

Διαχωρίζουμε τον θύτη από τα θύματα. Αναλύουμε τη νόημα της λέξης «θυματοποίηση». Προσπαθούμε να εκμαιεύσουμε τα δύο βασικά χαρακτηριστικά του φαινομένου, δηλαδή τη διαφορά δύναμης και την ύπαρξη πρόθεσης.

Δραματοποιούμε την ιστορία αναλαμβάνοντας τον ρόλο του θύτη και του θύματος εναλλάξ.

Δημιουργούμε αφίσα με υλικά εικαστικών, καταγράφοντας συνθήματα, προτάσεις και σκέψεις των παιδιών σχετικών με το θέμα.

Εστιάζουμε στον ήρωα: Ένα. Συζητούμε για το πώς λειτούργησε απέναντι στα περιστατικά του εκφοβισμού και της βίας.

Προτείνουμε στα παιδιά να φτιάξουμε τον δικό μας ήρωα κατά της βίας και του σχολικού εκφοβισμού.

Παρουσιάζουμε τις δράσεις μας, σε σχετική εκδήλωση, στους γονείς και τους συμμαθητές μας αλλά και στην τοπική κοινότητα.

Βιβλιογραφία

- Beane, L. A. (2009). *Bullying Prevention and Intervention: Realistic Strategies for schools*. Wiley.
- Drew, M.A Naomi (2010). *No kidding about Bullying: 125 Ready-to-Use Activitiw to Help Kids Manage Anger, Resolve Conflicts, Build Empathy and Get Along*. Free Spirit.
- Μόττη Σταφανίδη Φ. (2000). *Όταν τα πράγματα στο σχολείο... αγριεύουν*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ttofi, M.M., Farrington, D.P. & Baldry, A.C. (2008). *Effectiveness of Programmes to Reduce School Bullying: A systematic review*. A report produced for the Swedish National Council for Crime Prevention.

Δικτυογραφία

- <https://www.angrybirds.com/read>
- <http://www.diapolis.auth.gr/index.php/2011-09-06-07-50-16>
- http://dide-dytik.att.sch.gr/docs/ssn/draseis%202012-23/activities_class.pdf
- <http://www.kokidsbooks.com/>
- <http://www.onevibefilms.com/bullying/greek/#/?snu=48235>

Παράρτημα Ι: Φωτογραφικό Υλικό

Εικ. 1: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

Εικ. 2: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

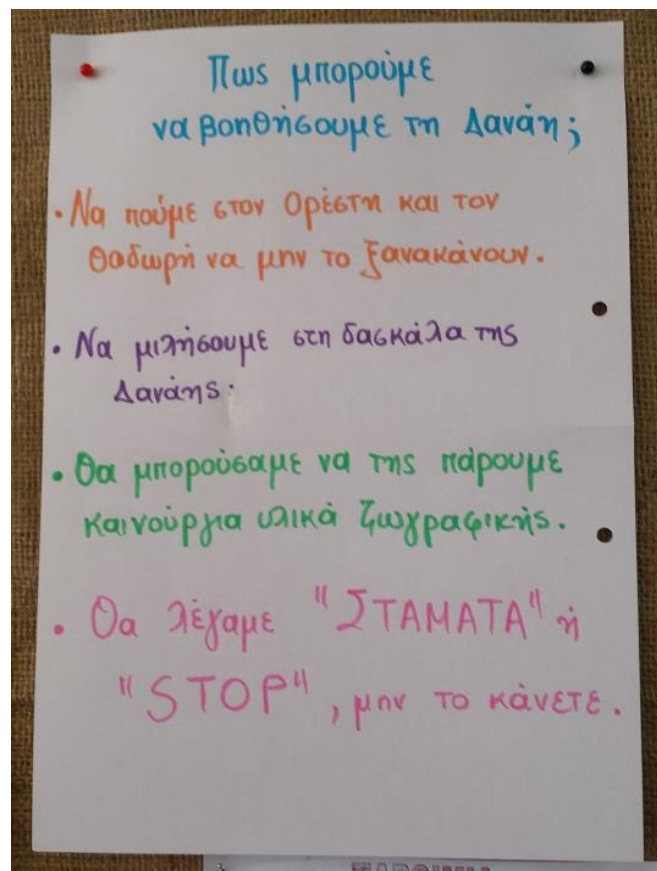
Εικ. 3: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

Εικ. 4: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

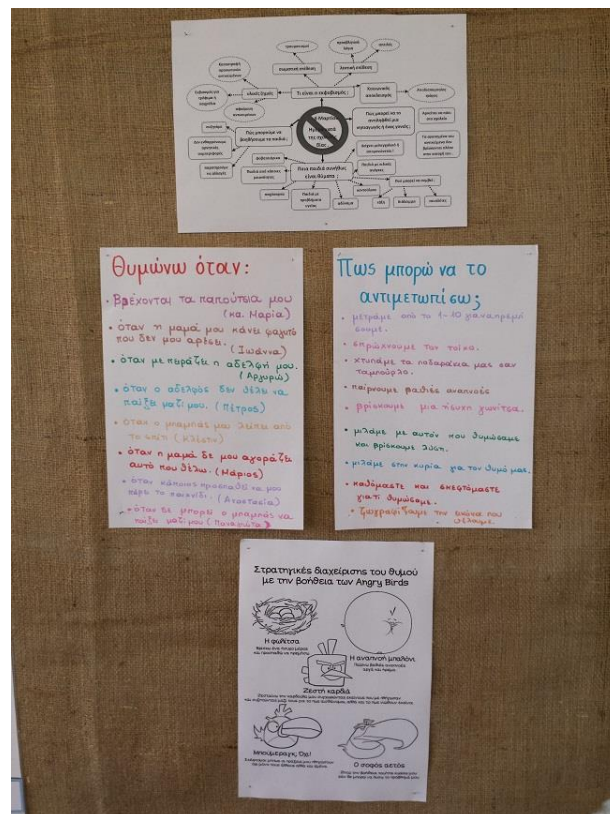
Εικ. 5: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

Εικ. 6: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

Εικ. 7: Δραστηριότητα 1: «Η ιστορία της Δανάης»

Εικ. 8: Δραστηριότητα 2: «Angry Birds=Θυμωμένα Πουλιά»

Εικ. 9: Δραστηριότητα 3: «Εγώ, ο θύτης»

Εικ. 10: Δραστηριότητα 3: «Εγώ, ο θύτης»

Εικ. 11: Δραστηριότητα 3: «Εγώ, ο θύτης»

Εικ. 12: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

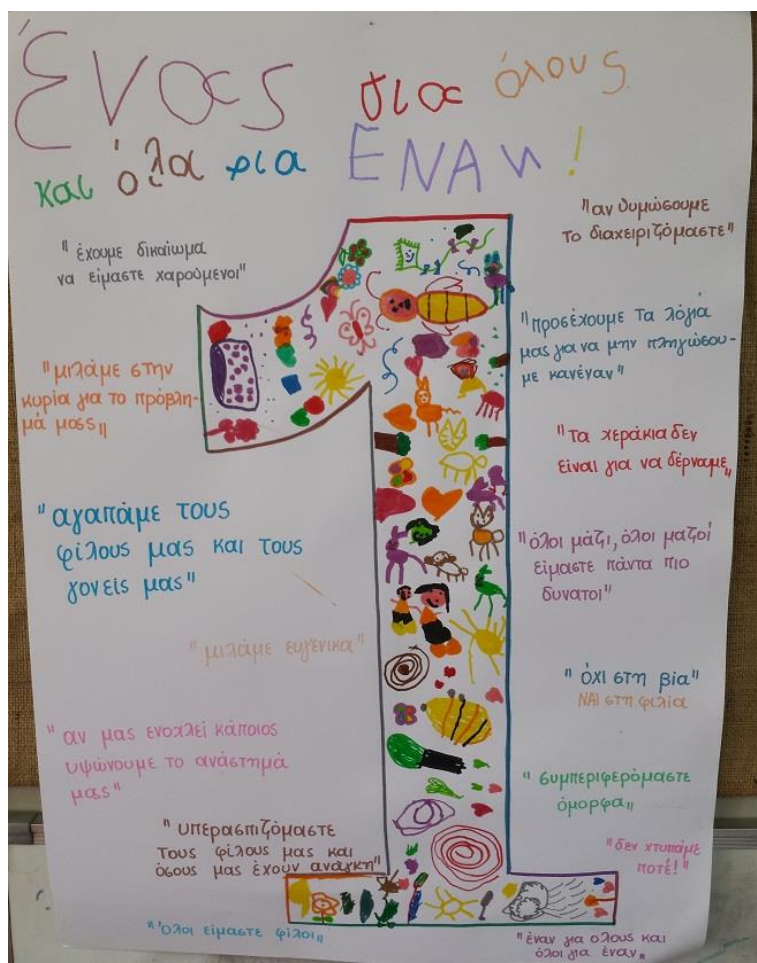
Εικ. 13: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Εικ. 14: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Εικ. 15: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Εικ. 16: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

«Ο δικός μου ΣΟΥΠΕΡ ΗΡΩΑΣ κατά της Βίας και του Εκφοβισμού στο Σχολείο»

«Η Στο επίτη μου ζει ο
ΣΟΥΠΕΡ μπαμπάς μου
και δε φοβάμαι τίποτα!
Ούτε κι αυτός !!!»

Εικ. 17: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Όνομα **ΠΕΤΡΟΣ**

Ημερομηνία 06 ΜΑΡ 2015

«Ο δικός μου ΣΟΥΠΕΡ ΉΡΩΑΣ κατά της Βίας και του Εκφοβισμού στο Σχολείο»

«Η ΣΟΥΠΕΡ ΚΥΡΙΑ στο
σχολείο που μας προσέχει και
είμαστε ασφαλείς όλοι.
Έχεις (απευδύναται) μένα) και
μάρτυρα γιατί πέταξ γκρά στον
ουρανό»

← Ο ΚΑΚΟΣ

«Και διώχνεις όλους
τους κακούς για να
είμαστε όλοι καλά»

Εικ. 18: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Όνομα

IOANNA

Ημερομηνία

06 ΜΑΡ 2015

«Ο δικός μου ΣΟΥΠΕΡ ΗΡΩΑΣ κατά της Βίας και του Εκφοβισμού στο Σχολείο»

Εικ. 19: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Όνομα **ΑΡΓΥΡΑ**

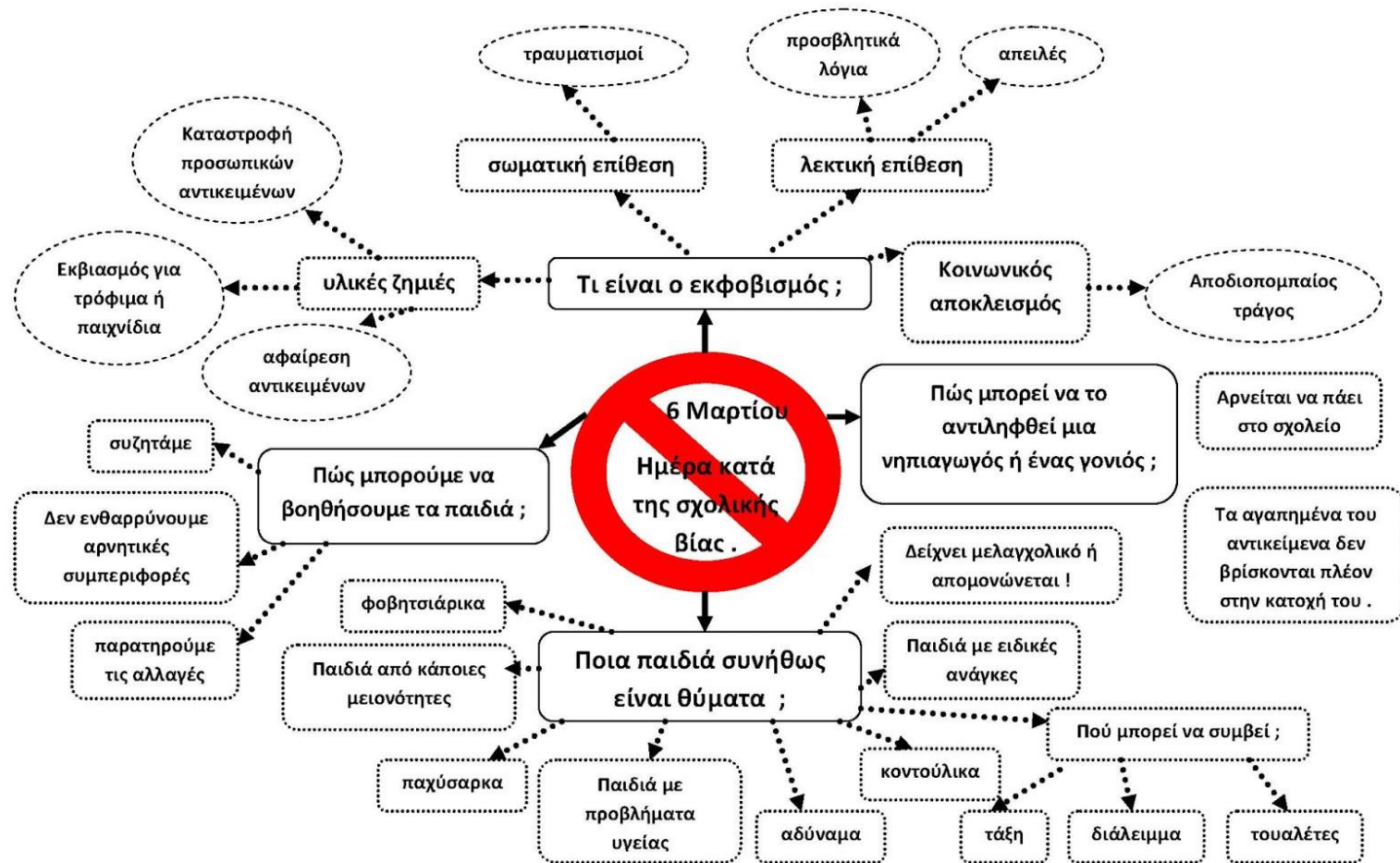
Ημερομηνία 06 ΜΑΡ 2015

«Ο δικός μου ΣΟΥΠΕΡ ΗΡΩΑΣ κατά της
βίας και του Εκφοβισμού στο Σχολείο»

Εικ. 20: Δραστηριότητα 4: «Ένας»

Παράρτημα II: Υλικό

Εικ. 1: Εξακτίνωση θέματος

Εικ. 2: Οπτικοποιημένη: «Η Ιστορία της Δανάης»

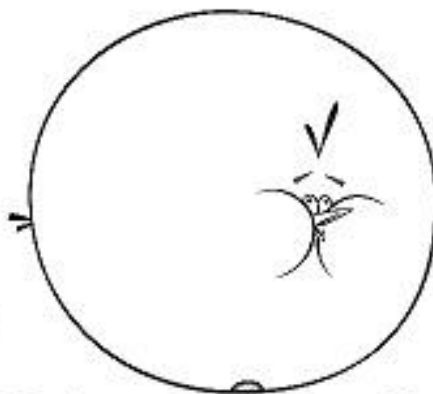
Εικ. 3: Οπτικοποιημένη: «Η Ιστορία της Δανάης»

Στρατηγικές διαχείρισης του θυμού με την βοήθεια των Angry Birds

Η φωλίτσα

Βρίσκω ένα ήσυχο μέρος
και προσπαθώ να ηρεμήσω.

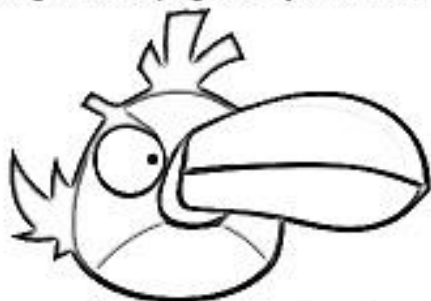
Η αναπνοή μπαλόνι

Παίρνω βαθιές αναπνοές
αργά και ήρεμα.

Ζεστή καρδιά

Ζεσταίνω την καρδιά μου συγχωρώντας εκείνους που με πηγάσαν
και συζητώντας μαζί τους για το πως αισθάνομαι, αλλά και το πως νιώθουν εκείνοι.

Μπούμεραγκ; Όχι!

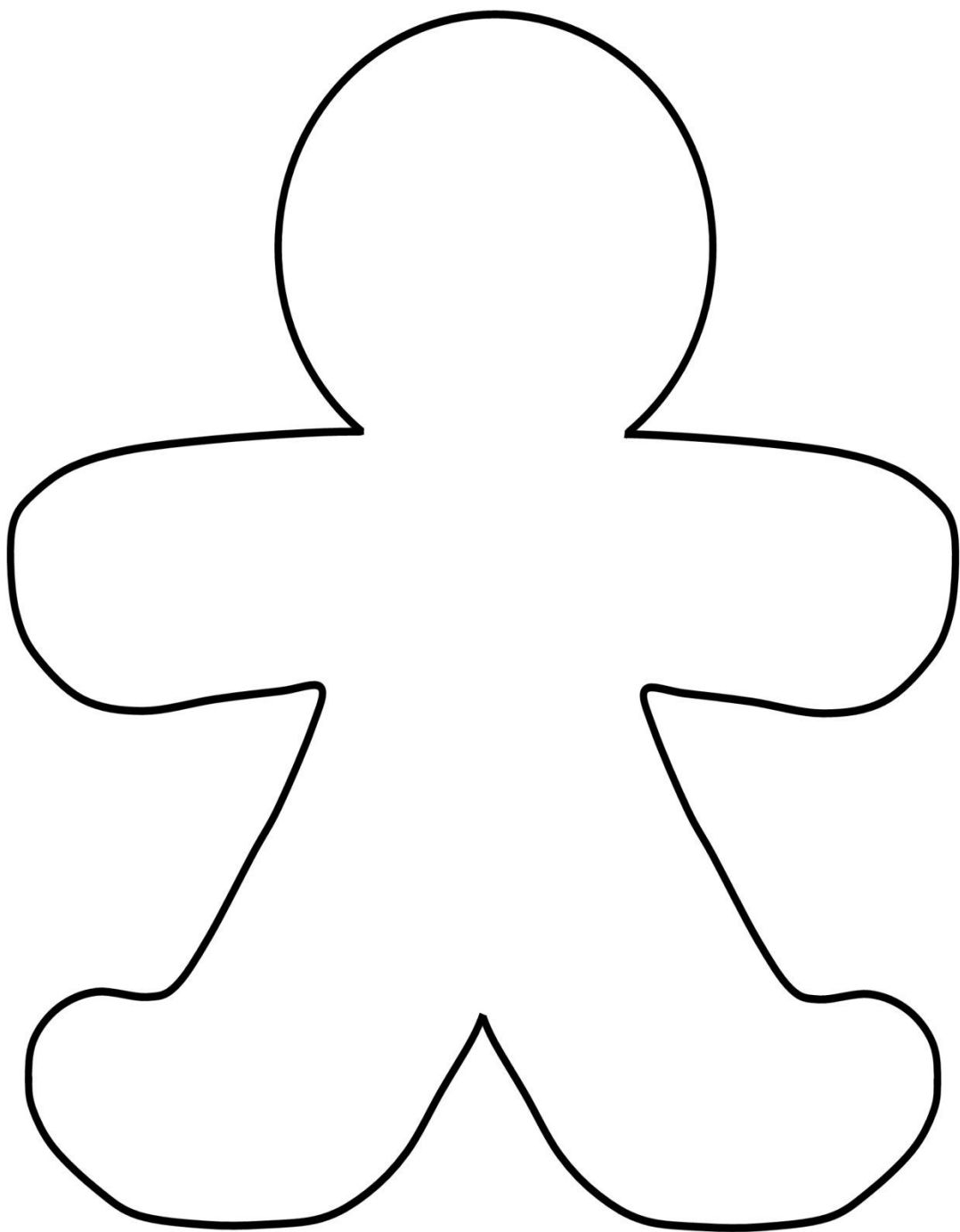
Σκέφτομαι μήπως οι πράξεις μου πηγάσουν
όχι μόνο τους άλλους αλλά και εμένα.

Ο σοφός αετός

Ζητώ την βοήθεια του/της κυρίας μου
εάν δε μπορώ να λύσω το πρόβλημά μου.

Εικ. 4: Εγχειρίδιο Οδηγιών διαχείρισης του θυμού

Εικ. 5: Πατρόν χάρτινης φιγούρας «Ανθρωπάκι»

Όνομα

Ημερομηνία

«Ο δικός μου ΣΟΥΠΕΡ ΉΡΩΑΣ κατά της βίας και του Εκφοβισμού στο Σχολείο»